

Trouw 16-09-1996

'Het helpt je om de wereld op een SF manier te bekijken'

KOERT VAN DER VELDE

ROTTERDAM - Waarom heeft een boom van een - niet eens meer zo jonge - kerel een raar rood-zwart duikerpak aan? "Ik heb helemaal geen raar pak pak aan," zegt elektrotechnicus C. van den Boogaard (36). "Je bent op de conventie en je wilt dus samen met anderen een speciaal sfeertje scheppen - de Star Trek-sfeer."

Star Trek is een populaire Science Fiction (SF) TV-serie over een ruimteschip dat door het heelal dwaalt en in aanraking komt met vreemde beschavingen. Dit weekeinde verzamelden de fans zich in de Doelen in Rotterdam om te jagen op de handtekeningen van hun idolen, en om de kraampjes met 24ste-eeuwse oorbellen, petjes, video's, CD-roms, stickers, poppetjes en T-shirts af te schuimen. En ook om zich levensbeschouwelijk op te laden.

Van den Boogaard: "Het is heel prettig om even uit je rol te stappen, een ander personage te spelen. Het helpt je de wereld op een SF-manier te bekijken - de gewone wereld in SF te vertalen." Van den Boogaard denkt 'best veel' na over zaken als de oneindigheid van het heelal, buitenaardse beschavingen en UFO's. Maar wel op een wetenschappelijke manier, benadrukt hij. "Het is intrigerend te denken over wat in de toekomst kan gebeuren. En over wat misschien nu al is..."

"De wetenschap weet bijna niets, er liggen nog uitgestrekte gebieden die geëxploreerd moeten worden. En er zijn nog tal van technische zaken die uitgevonden kunnen worden. Wij proberen met SF modellen te creëren van wat we graag in de toekomst werkelijkheid zien worden. Zonder verbeelding geen wetenschappelijke ontdekkingen: was zonder Jules Verne de onderzeeër ook uitgevonden?"

In Star Trek heb je een apparaat waarmee je mensen onzichtbaar kunt maken. Als je gelooft dat dit in principe mogelijk is, geloof je waarschijnlijk ook in een leven na de dood. Van den Boogaard: "De 'dematerialisator' ligt wetenschappelijk nog heel moeilijk. En bij de vraag of er leven na de dood is sta ik niet stil."

Ook bankemployé K. Bloemsma (30) heeft helemaal geen raar zwart/paars kostuum aan. En het apparaat dat aan haar riem hangt is gewoon een 'phaser'. Daarmee kun je mensen verdoven (stand 1) en muren doorboren (stand 16). Met haar 'tricorder' kan ze onzichtbare krachten meten, vertelt ze trots. Is ze niet een beetje te oud voor dit soort kinderspel? Haar vriend, magazijnbediende M. den Hertog (33) springt bij. "Voor een kind telt alleen de sensatie van Star Trek, voor een puber is het verhaal belangrijk, voor volwassenen gaat het om de diepere dimensies."

"Star Trek helpt je positief tegen het leven aan te kijken. En je kunt er het aardse even mee ontstijgen. De boodschap van Star Trek is dat alle rassen - van alle planeten - eens vreedzaam zullen samenleven. Allerlei thema's die hier op aarde spelen, komen in een mythische vorm aan bod. De vraag bijvoorbeeld of een robot al dan niet leeft, speelt ook bij abortus. Het is de vraag naar de definitie van leven."

R. Meihuizen van de SF-vereniging Terra legt uit wat Science Fiction is: "Het is de kunst om iets wat nog niet is, voor te stellen als iets wat wel zou kunnen zijn. Of om het bestaan van wat nog niet bewezen is, aannemelijk te maken - zoals buitenaards leven en het paranormale. SF is dus niet zomaar fantasie, het zijn op wetenschappelijke, consistente manier uitgewerkte fantasieën. SF is ook escapisme. Maar het is wel een vlucht naar iets wat werkelijkheid kan worden."

Sommige SF-schrijvers zijn voor de verleiding van hun naar werkelijkheid hunkerende fantasie bezweken: zij gingen in hun brouwsels geloven, en bouwden hun eigen religieuze systeem. Jane Roberts ging beseffen dat haar ideeën niet uit haar zelf stamden, dat ze werden ingefluisterd door de hogere intelligentie 'Seth'. Een succesvolle reeks boeken en tal van new age-therapieën waren het gevolg. SF-schrijver Ron L. Hubbard ontdekte dat zijn fantastische ideeën over buitenaardse beschavingen pas echt aansloegen als hij hun wetenschappelijke status claimde. Hij stichtte de Scientology-sekte.

Meihuizen heeft er nog nooit van gehoord. “SF is geen religie. Het is voor mensen die niet erg gelovig zijn, maar die wel geïnteresseerd zijn in zaken als goden, engelen en demonen. SF-fans willen alleen met dit soort ideeën spelen.”

Voor velen betekent SF wel meer. Bankemployé Bloemsma: “Als wij naar Star Trek kijken worden we blij en gelukkig - met soms een brok in de keel. Star Trek is veel meer dan een hobby: het is onze manier om tegen het leven aan te kijken.”